

Наразі для більшості українських підприємств ключовим завданням в стратегічному управлінні їх економічною та фінансовою стійкістю є забезпечення фінансово-економічних умов стабільного функціонування і подальшого розвитку в непередбачуваних умовах воєнного часу.

Список використаних джерел:

1. Гринько Т.В., Максимчук О.С. Інноваційний розвиток як складова економічної безпеки сучасного підприємства. Сучасні трансформації організаційно-економічного механізму менеджменту та логістики суб'єктів підприємництва в системі економічної безпеки України: колективна монографія / за заг. ред. Т.В. Гринько. Дніпро: Біла К.О., 2017. С. 247-271.
2. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З., Алещенко В.І. Стратегічне управління як елемент організаційно-економічного механізму забезпечення економічної стійкості підприємства. *Економіка та держава*. 2021. № 12. С. 30-34. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.12.30>
3. Яковенко Я.Ю. Концепція управління стійким розвитком підприємств. *Вісник ХДУ. Сер.: Економічні науки*. 2019. Вип. 36. С. 75-81.

Крикун А. М., Стасюк Ю. М.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА НАПРЯМКИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

Впровадження ефективних стратегій для підвищення рентабельності підприємств є актуальним та невідкладним завданням у сучасному бізнес-середовищі. Рентабельність визначається як ключовий показник успішності діяльності підприємства і відображає його здатність до забезпечення прибутку при врахуванні всіх витрат. У зростаючому конкурентному середовищі та через зміни в економічних, технологічних та соціокультурних умовах, досягнення та підтримання високого рівня рентабельності стає викликом для багатьох підприємств. Це вимагає глибокого аналізу та розробки стратегій, спрямованих на оптимізацію витрат, підвищення ефективності виробничих процесів, розвиток інновацій та підвищення якості продукції або послуг.

Рентабельність бізнесу є ключовим показником успішності управління та конкурентоспроможності. Це співвідношення між доходами та витратами, що

визначає можливість розширення та стабільність. Висока рентабельність дозволяє забезпечити не лише прибуток, а й самоокупності бізнесу, його розвиток та зміцнення на ринку [3]. Оцінка підприємства за його рентабельністю відбувається через різні аспекти, які можна розглядати за допомогою відповідних показників. Основні показники рентабельності можна систематизувати та класифікувати в групи, як показано на рис. 1. Для аналізу та зрозуміння показників рентабельності, необхідно вивчити та класифікувати різноманітні фактори, що впливають на них.

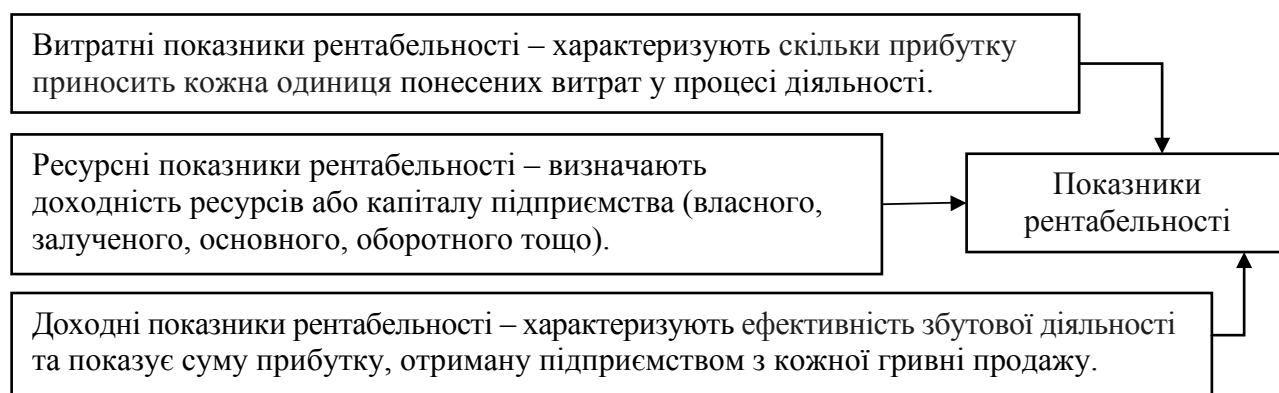

Рис. 1. Загальна класифікація показників рентабельності [5]

У дослідженні [4] фактори рентабельності поділяються на дві категорії: внутрішні та зовнішні. До внутрішніх факторів відносяться: обсяг реалізованої продукції, асортимент товарів, організація процесу продажу та руху товару, структура персоналу, мотивація працівників, продуктивність праці, рівень технічної оснащеності, матеріально-технічне забезпечення, склад та структура оборотних коштів, метод ціноутворення, економія та ділова репутація. Зовнішніми факторами, над якими підприємство не має контролю, є такі аспекти, як природні умови, державне та податкове регулювання, а також умови транспортування [1].

Процес управління рентабельністю бізнесу входить у загальний процес управління підприємством. Він розпочинається з аналізу показників рентабельності та визначення факторів, що впливають на них, а також розробки заходів для підвищення цих показників. На наступному етапі розробляються стратегічні напрямки управління, включаючи визначення цілей, використання досвіду інших компаній і шляхи розвитку. Реалізація стратегії потребує володіння

методами прийняття обґрунтованих рішень менеджментом. На завершальному етапі проводиться контроль, аналіз та оцінка результатів діяльності підприємства з метою визначення коригувальних заходів у разі відхилень від запланованих показників [6].

Для збільшення обсягу прибутку та підвищення рівня рентабельності підприємства використовуються різноманітні підходи та стратегії. Це включає оптимізацію виробничих процесів для раціонального використання ресурсів та ефективного контролю витрат, впровадження новітніх технологій та автоматизацію систем управління, а також розробку ефективної маркетингової стратегії для залучення цільової аудиторії та підвищення конкурентоспроможності на ринку. Крім того, важливим є також систематичне оновлення економічно обґрунтованих норм та постійний контроль за їх виконанням, а також активна мотивація персоналу для підвищення продуктивності праці [2]. Отже, оцінка рентабельності діяльності підприємств відіграє важливу роль у процесі управління, допомагаючи керівництву приймати обґрунтовані рішення щодо стратегічного та оперативного управління. Через аналіз рентабельності можна виявити найбільш ефективні напрями діяльності, а також виявити області, де можливі покращення. Збалансоване управління рентабельністю веде до сталого зростання прибутку та конкурентоспроможності підприємства, забезпечуючи його стабільність та успішні перспективи у майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Корпоративне управління: процеси, стратегії, технології : колективна монографія / К.Н. Абдулаєв, В.І. Алексєєв [та ін.]. Херсон: ХДУ, 2015. 536 с.
2. Гаватюк Л.С., Пілат А.К. Удосконалення системи управління рентабельністю як умова ефективного функціонування підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 2. С. 47-50
3. Гайбура Ю.А. Методичні підходи щодо оцінки і прогнозування прибутковості підприємства. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*. 2023. № 1. С. 118-124.
4. Єпіфанова І.Ю., Гуменюк В.С. Фактори зростання прибутку підприємства. *Молодий вчений*. 2016. № 7 (34). С. 46-49
5. Кошельок Г.В., Міндова О.І., Чернишова Л.В. Факторний аналіз рентабельності виробництва торговельних підприємств. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-36>.
6. Крупський О.П., Стасюк Ю.М. Управління ризиками суб'єктів підприємництва в сучасних умовах господарювання. *Підприємництво: сучасні виклики, тренди та трансформації: моногр.* Дніпро: Видавець Біла К. О., 2023. С. 202-224.